

semestr 2
Hydromechanika
 Hydromechanics

profil	ogólnoakademicki
kierunek	inżynieria bezpieczeństwa
poziom	jednolite magisterskie
program	SM-K: jednolite studia magisterskie dla strażaków w służbie kandydackiej na kierunku inżynieria bezpieczeństwa
forma studiów	stacjonarne
ECTS	5
koordynator	dr inż. Anna Szajewska

forma zajęć: wykład

godzin	30
wymagania wstępne	Podstawowa wiedza z zakresu matematyki, fizyki i mechaniki niezbędna do zrozumienia problemów związanych z procesami zachodzącymi w płynach w spoczynku oraz podczas ruchu płynów.
cele	Podstawowym celem dydaktycznym jest przyswojenie pojęć oraz zrozumienie procesów związanych z równowagą i ruchem płynów i wykorzystanie poznanej teorii do rozwiązywania problemów praktycznych.
metody	Prezentacja multimedialna łączona z rozwiązywaniem prostych problemów praktycznych na tablicy przy pomocy pisaka.
praca własna	Praca własna. Studiowanie literatury, rozwiązywanie zagadnień praktycznych (zadań) z zakresu wskazanego przez prowadzącego
literatura podst.	1. Bukowski J. - Mechanika płynów - wszystkie wydania. 2. Troskoleński A. - Hydromechanika - wszystkie wydania. 3. Szuster A., Utrysko B., Jaworowska B. - Hydraulika i hydrologia - OWPW, Warszawa 2003.
literatura uzupeł.	1. Goliński J., Troskoleński A. - Strumienie: teoria i konstrukcja - WNT, Warszawa (wszystkie wydania). 2. Łazarkiewicz S., Troskoleński A. - Pompy wirowe - PWT, Warszawa (wszystkie wydania). 3. M. Mitosek - Mechanika płynów w inżynierii i ochronie środowiska. Wyd. Politechnika Warszawska (wszystkie wydania). 4. Jędral W.: Pompy wirowe. PWN, Warszawa 2001. 5. Orzechowski Z., Prywer J., Zarzycki R.: Mechanika płynów w inżynierii środowiska. WNT, Warszawa (wszystkie wydania).

treści	godziny
Mechanika płynów - rys historyczny. Znaczenie mechaniki płynów w technice. Własności płynów. Płyn doskonały. Lepkość i ściśliwość. Modele płynów. Pola wektorowe i skalarnie w mechanice płynów.	2
Podstawowe pojęcia pól wektorowych w mechanice płynów. Pola potencjalne - warunek istnienia potencjału. Siły działające w płynach. Podstawowe prawa mechaniki płynów - równanie ruchu płynu doskonałego (równanie Eulera). Warunek równowagi płynu. Prawo Pascala.	4
Napór cieczy. Twierdzenie Stevina. Napór cieczy na ściany płaskie dowolnie zorientowane w przestrzeni. Wyznaczanie położenia środka naporu. Napór cieczy na ściany zakrzywione.	4
Równanie ciągłości przepływu. Równanie Bernoulliego dla płynu doskonałego jako całka równania Eulera. Przepływ płynu lepkiego - twierdzenie Hagena.	4
Rozkład prędkości wzdłuż średnicy przewodu. Prędkość średnia. Doświadczenie Reynoldsa. Rodzaje ruchu płynów. Warstwa przyścienna. Straty energetyczne podczas przepływu płynów.	4
Równanie Bernoulliego dla płynów rzeczywistych. Współczynnik strat liniowych - wyznaczanie. Straty lokalne. Spadek hydrauliczny. Piezometryczna linia ciśnień. Linia energii.	4
Wybrane przepływy nieustalone. Bezwymiarowa postać równania Naviera-Stokesa. Kryteria podobieństwa przepływów.	4
Pompy wirowe - przepływ w wirniku. Przyrost energii w wirniku. Charakterystyki pomp wirowych. Układy pompowe. Prawa Kirchhoffa w odniesieniu do przepływu cieczy. Punkt pracy pompy. Regulacja pomp wirowych. Prawa powinowactwa.	4

forma zajęć: ćwiczenia

godzin	30
wymagania wstępne	Ma podstawową wiedzę z zakresu matematyki, fizyki i mechaniki niezbędną do zrozumienia problemów związanych z procesami zachodzącymi w płynach w spoczynku oraz podczas ruchu płynów.
cele	Podstawowym celem dydaktycznym jest przyswojenie pojęć oraz zrozumienie procesów związanych z równowagą i ruchem płynów i wykorzystanie poznanej teorii do rozwiązywania problemów praktycznych.
metody	Prezentacja. Wykonywanie ćwiczeń rachunkowych.
praca własna	Studiowanie literatury, rozwiązywanie zadań rachunkowych z zakresu wskazanego przez prowadzącego.
literatura podst.	1. Gałąź J., Drzymała T., Kieliszek S. - Zbiór zadań z hydromechaniki dla studentów SGSP, Wydawnictwo SGSP, Warszawa 2014
literatura uzupeł.	1. Bukowski J. - Mechanika płynów - wszystkie wydania. 2. Troskoleński A. - Hydromechanika - wszystkie wydania. 3. Szuster A., Utrysko B., Jaworowska B. - Hydraulika i hydrologia - OWPW, Warszawa 2003.

treści	godziny
Metodyka rozwiązywania zadań. Rozwiązywanie zadań z hydrostatyki. Oznaczenia, jednostki.	2
Napór cieczy. Rozkład ciśnień. Powierzchnie stałego ciśnienia. Równowaga względna. Napór cieczy na ściany płaskie dowolnie zorientowane w przestrzeni. Wyznaczanie położenia środka naporu. Napór cieczy na ściany zakrzywione.	6
Zastosowanie równania Bernoulliego i równania ciągłości dla przepływu płynów rzeczywistych. Wpływ lepkości. Określanie współczynników strat liniowych i lokalnych. Przepływ płynu w przewodach sztywnych. Określanie spadku hydraulicznego. Zastosowanie równania Bernoulliego do przepływów płynów rzeczywistych. Budowa piezometrycznej linii ciśnień i linii energii. Zastosowanie prawa Kirchhoffa do obliczeń przepływu.	6
Wypływ ustalony i nieustalony przez otwory zatopione i niezatopione oraz przepływ przez przelewy.	6
Metody określania przepływu w kanałach otwartych.	2
Określanie charakterystyk pomp wirowych. Określanie charakterystyki zastępczej układu pomp. Prawa powinowactwa. Współpraca pompy z przewodem. Wyznaczanie punktu pracy pompy. Regulacja pomp.	6
Kolokwia zaliczeniowe	2

efekty przedmiotowe

lp	kkod	pkod	efekt przedmiotowy	weryfikacja
1	6W01	6W01-Hydromech1	Zna i rozumie zagadnienia z zakresu mechaniki płynów oraz ich zastosowania w analizie układów hydraulicznych w inżynierii środowiska i bezpieczeństwa	Egzamin
2	6W02	6W02-Hydromech1	Zna podstawowe prawa i metody obliczeniowe w mechanice płynów.	Egzamin, Sprawdzian
3	6U01	6U01-Hydromech1	Potrafi wyszukiwać, selekcjonować i interpretować informacje z literatury technicznej, norm, baz danych i źródeł naukowych dotyczących zagadnień z zakresu hydromechaniki i hydrauliki, takich jak przepływ płynów, straty ciśnienia, napór cieczy, charakterystyki pomp, i na ich podstawie formułować wnioski oraz uzasadniać rozwiązania zadań inżynierskich.	Sprawozdania
4	6U02	6U02-Hydromech1	Potrafi wykorzystać techniki obliczeniowe, metody analityczne do analizy statyki i dynamiki płynów, analizy pracy układów hydraulicznych..	Sprawdzian, Sprawozdania

5	6U06	6U06-Hydromech1	Potrafi samodzielnie i w zespole zaplanować oraz wykonywać pomiary laboratoryjne dotyczące przepływu cieczy i gazów, w tym wyznaczania rozkładów prędkości, strat ciśnienia, charakterystyk pomp, oraz analizować uzyskane wyniki. Wykazuje umiejętność dzielenia się rolami w zespole, samodzielnego rozwiązywania problemów oraz stałego doskonalenia wiedzy w zakresie mechaniki płynów i hydrauliki technicznej.	Sprawozdania
---	------	-----------------	--	--------------

efekty kierunkowe

lp	kkod	efekt kierunkowy
1	6W01	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zagadnienia w zakresie nauk ścisłych i innych obszarów nauki oraz dyscyplin inżynieryjno-technicznych, do których przyporządkowano kierunek
2	6W02	Zna i rozumie zagadnienia z zakresu stosowania podstawowych metod analitycznych, technik i narzędzi służących rozwiązywaniu zadań inżynierskich w inżynierii środowiska i inżynierii bezpieczeństwa
3	6U01	Potrafi pozyskiwać informacje z literatury, baz danych i innych źródeł, powiązywać z sobą, dokonywać ich krytycznej analizy i interpretacji, a także wyciągać wnioski oraz formułować i uzasadniać opinie
4	6U02	Potrafi stosować podstawowe metody symulacyjne i analityczne, techniki i narzędzia służące rozwiązywaniu zadań inżynierskich w zakresie kierunku studiów
5	6U06	Potrafi współpracować w zespole przyjmując w nim różne role i pracować samodzielnie, w tym planować własną aktywność edukacyjną i stale doskonalić się w celu aktualizacji wiedzy

LEGENDA

kkod	kod efektu kierunkowego
pkod	kod efektu przedmiotowego